

„Det kan ikke være tvil om at medlemskap i AKP (m-l) innebar tilslutning til et ulovlig formål“ Ap 31/1-97

KÅRE WILLOCH

Tar oppgjør med Lund-kommisjonen

Kåre Willoch går kraftig imot deler av Lund-kommisjonens kritikk av overvåkingspolitiet. Det var øerrettiget å holde øye med AKP og NKP, mener han.

GUNNAR MAGNUS

Når Willoch i dag møter til åpen høring i Stortinget, vil han ta et oppgjør med deler av Lund-kommisjonens rapport. Den tidligere statsministeren sier seg klart enig i de retningslinjer overvåkingspolitiet bygget på i hans periode – og som førte til registrering av medlemmer i AKP (m-l) og tillitsvalgte i Norges kommunistiske parti (NKP). Det var også riktig med telefonavlytting etter rettens kjennelse for å undersøke om noen forberedte straffbare handlinger rettet mot rikets sikkerhet, mener Willoch.

Etterpåkløskap

Han synes Lund-kommisjonens tolkning av regelverket bærer preg av etter-

påklokskap. Den vurdering kommisjonen i dag måtte legge til grunn, kan ikke begrunne påstander om at overvåkingspolitiet på 1980-tallet opptrådte i strid med sin instruks, hevder han.

Willoch mener også at det skjer en viss nyfortolkning av hva Stortingets justiskomite på begynnelsen av 1980-tallet mente med sin innstilling om overvåking. – Overvåkingspolitiet måtte bygge på komitéens faktiske uttalelser, sier Willoch.

– Ulovlig

Han henviser til at AKP (m-l) hadde programfestet væpnet revolusjon. Forbudet mot registrering av partimedlemskap gjelder bare lovlig politisk virksomhet, sier Willoch, og tilføyer:

– Det kan ikke være tvil om at medlemskap i AKP (m-l) innebar tilslutning til et ulovlig formål. Spørsmålet for overvåkingspolitiet måtte være om det var grunn til å frykte at medlemmene av AKP mente det de sa.

Willoch ser det ikke bare som et spørsmål om mulig voldsutøvelse, men om AKPs fiendtlige holdning til hele vårtsamfunnssystem kunne føre til spionasje eller

KRITISK: Kåre Willoch

annen svekkelse av Forsvaret. Samtidig tilføyer han at de fleste AKP-medlemmer trolig pvar gode og lovlige borgere.

Straffbar støtte

Når det gjelder NKP, mener Willoch at Lund-kommisjonen har bagatellisert sannsynligheten for at partiet fikk betydelig økonomisk støtte fra Sovjetunionen. Det er straffbart å motta slik støtte, fremholder Willoch, som ser mange grunner til at man måtte holde oppsyn med NKP i etterkrigsårene.

Willoch mener Sovjetunionen, gjennom Spetsnaz-organisasjonen, utvilsomt forberedte mord og sabotasje i Norge etter et eventuelt krigsutbrudd. Han synes overvåkingspolitiet og etterretningstjenesten fortjener ros for sin innsats i en farlig periode.

Kritikken mot dem hviler i stor grad på sviktende grunnlag, mener Kåre Willoch.

Åpen for å la Lysestøl se mappen

GUNNAR MAGNUS

Kåre Willoch vil ikke utelukke at Peder Martin Lysestøl, som ble avlyttet på 1970-tallet, bør få innsyn i sin mappe hos overvåkingspolitiet. Men han tar forbehold om at han ikke vet om mappen inneholder opplysninger som fortsatt bør beskyttes.

Willoch er likevel ikke helt på linje med tidligere justisminister Andreas Cappelen, som i Aftenposten i går tok til orde for å åpne overvåkingspolitiets arkiver fra tidligere tider:

– Det har jeg alvorlige betenkeligheter med, og ikke på grunn av hensynet til rikets sikkerhet. Men mappene kan inneholde påstander som absolutt ikke bør slippe ut, fordi de kan skade enkeltindivider. Hemmelighetskremmeriet er en nødvendighet også av hensyn til enkeltpersoners rettssikkerhet.

Men Willoch sier seg enig med Cappelen i tilfeller der personer selv ønsker innsyn, og der mappene ikke inneholder opplysninger som kan røpe metoder politiet fortsatt bruker. – Antagelig er uenigheten mellom Cappelen og meg ikke stor, sier Willoch.

Han sier videre at det godt kan tenkes at Lysestøl-saken er av nevnte karakter. Han synes ikke det gjorde noe at Cappelen bekreftet avlyttingen av Lysestøl. Og selv om han mener avlyttingen var nødvendig, vil han også berømme Lysestøl for å ha sett det rettfærdige i palestinerne kamp før de fleste andre gjorde det.